

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
медичної частини № 67 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я
Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій,
Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях»**

01.04.2025

м. Чернівці, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 01.04.2025 групою НПМ здійснено відвідування медичної частини № 67 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях».

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Ісепенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сидоренко Олександр Олегович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Медична частина № 67 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях» (далі – медична частина) знаходиться за адресою: 60200, Чернівецька область, Дністровський район, місто Сокиряни, провулок Покровський, будинок 8.

Керівництво медичної частини:

Руснак Анатолій Петрович, завідувач медичної частини.

Медична частина розташована на території Державної установи «Сокирянська виправна колонія №67» (далі – ДУ, установа) та забезпечує надання лікувально-профілактичної допомоги засудженим, які перебувають в установі виконання покарань та здійснює медичний контроль за станом здоров'я засуджених шляхом проведення первинних та періодичних профілактичних медичних оглядів, обстежень, надання первинної амбулаторної та стаціонарної медичної допомоги, що включає консультацію лікарів, діагностику і лікування основних найпоширеніших захворювань, а також організовує надання спеціалізованої медичної допомоги в інших лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я ДУ «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (далі – ЦОЗ ДКВС) чи Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) (фото 1).

Під час відвідування група НПМ мала можливість безперешкодно оглянути приміщення медичної частини, ознайомитися з умовами організації надання медичної допомоги засудженим, вивчати медичну документацію.

Штатна чисельність персоналу медичної частини складає, зокрема: 4,5 шт. од. – лікарів, 6,5 шт. од. – середнього медичного персоналу, 0,5 шт. од. – фармацевти. За наданою завідувачем інформацією, більшість з медичного персоналу працюють за сумісництвом. Вакантними є посади лікаря-інфекціоніста – 0,5 шт. од. та лікаря-терапевта – 0,5 шт. од., а також відсутня посада лікаря-нарколога (фото 2, 3).

У складі медичної частини наявні наступні приміщення: кабінет завідувача медичної частини, кабінет лікарів (ординаторська), маніпуляційна, кабінет лікаря-стоматолога (фото 4), кабінет рентгенологічних досліджень (фото 5), кімната для прийому їжі (кімната відпочинку) (фото 6), санітарна кімната, приміщення для зберігання лікарських засобів (аптека), 4 палати стаціонарного відділення (палата №1 – 5 ліжок, палата №2 – 3 ліжка, палата №3 – 2 ліжка, палата №4 – 1 ліжко) (фото 7, 8, 9), палата-ізолятор для хворих на інфекційні захворювання (розраховано на 2 ліжка) (фото 10).

На день відвідування в медичній частині перебувало 2 особи: 1 особа із переломом кульшового суглобу та 1 особа із гострою респіраторною вірусною інфекцією. Усі пацієнти отримують лікування на підставі медичного висновку з урахуванням захворювань.

Медична документація ведеться належним чином. У аптечках та на складі медичних препаратів наявні необхідні лікарські препарати (фото 11).

Засуджені та ув'язнені отримують дієтичне харчування на підставі медичного висновку з урахуванням захворювань.

При необхідності проведення додаткових обстежень або лікування, засуджені мають можливість отримати медичну допомогу у інших закладах охорони здоров'я незалежно від форм власності та підпорядкування (фото 12). У медичній частині наявний Договір № 9 про співпрацю із Комунальним некомерційним підприємством «Сокирянська лікарня» Сокирянської міської ради від 18 липня 2023 року, що забезпечує право на направлення хворих до закладів охорони здоров'я для проведення обстежень, або лікувань, які не можуть бути проведені в умовах медичної частини, згідно з вимогами нормативно-правових актів МОЗ та Міністерства юстиції України (далі – МЮУ).

На час відвідування (01.04.2025) на медичному обслуговуванні медичної частини перебувало 468 осіб, з них 18 – особи з інвалідністю (6 осіб з інвалідністю II групи та 12 осіб з інвалідністю III групи).

Від початку 2025 року зафіксовано 2 смерті: 05.02.2025 – внаслідок гострої ішемії міокарду та 19.03.2025 – внаслідок навмисного самоушкодження шляхом повішання.

Медична частина має укладений Договір № 3 про надання послуг з управління відходами із ТОВ «Науково-виробнича компанія «Укрекопром» стосовно утилізації медичних відходів строком до 31 грудня 2025 року.

Водночас в ході відвідування групою НПМ були виявлені недоліки в роботі медичної частини, які призводять до порушень прав ув'язнених та засуджених осіб.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування медичної частини групою НПМ здійснено 27.06.2023.

За результатами попереднього відвідування надано наступні рекомендації:

1. ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»:

1.1. Вжити заходів, в межах повноважень, щодо усунення виявлених порушень права на медичну допомогу засуджених та узятих під варту осіб, які утримуються в ДУ «Сокирянська виправна колонія № 67».

1.2. Забезпечити додаткове фінансування Медичної частини № 67 філії ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях з метою приведення умов надання медичної допомоги у відповідність до національного законодавства та міжнародних стандартів для осіб, які утримуються в ДУ «Сокирянська виправна колонія № 67».

1.3. Забезпечити медичну частину препаратами та виробами медичного призначення, відповідно до Національного переліку лікарських засобів та клінічних Протоколів надання медичної допомоги затверджених Міністерством охорони здоров'я України.

1.4. Вжити заходів щодо проведення ремонтних робіт в приміщеннях медичної частини.

2. Філії ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях:

2.1. Взяти на контроль усунення недоліків за результатами моніторингового візиту.

2.2. Вжити заходів дисциплінарного впливу до завідуючого медичної частини, Руснака Анатолія Петровича, за результатами недоліків, які виявлені моніторинговою групою. З метою покращення умов перебування працівників медичної частини та засуджених у стаціонарному відділенні передбачити кошти на ремонтні роботи.

2.3. Забезпечити в повному об'ємі засуджених медикаментами.

2.4. Взяти на контроль питання укладання цивільно-правових договорів із засудженими особами, які залучаються до робіт в медичній частині.

2.5. Вжити заходів щодо проведення ремонтних робіт в приміщеннях медичної частини.

3. Медичній частині № 67 філії ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях:

3.1. Затвердити у встановленому порядку штатний розпис працівників медичної частини №67.

3.2. Розробити план роботи медичної частини на 2023 рік та забезпечити його виконання.

3.3. Розробити та затвердити, відповідно до вимог, графік роботи медичної частини №67.

3.4. Розробити посадову інструкцією лікаря-терапевта та ознайомити під підпис лікаря.

3.5. Ознайомити під підпис з посадовими інструкціями лікаря-психіатра, Чумака В. М., фельдшерів – Окрутного П.М., Серебрянського О.О., молодшу медичну сестру – Олійник О.В.

3.6. Забезпечити надання належної первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги особам, які утримуються в ДУ «Сокирянська виправна колонія № 67», видати відповідний наказ про взаємодію із закладами охорони здоров'я.

3.7. Вжити заходів щодо профілактики та зниження захворюваності серед засуджених та узятих під варту осіб, заповнити вакантну посаду лікаря-інфекціоніста.

3.8. Оформити документацію про надання стоматологічних послуг засудженим.

3.9. Вжити заходів щодо контролю за видачею ліків та призначеннями лікарем-психіатром лікування засудженим.

3.10. Привести у відповідність до вимог Журнал видачі ліків, Журнал щодо організації дієтичного харчування засудженим, Журнал ЛКК засуджених, які прибули в установу вперше, Журнал диспансерного обліку лікаря-психіатра.

3.11. Дооформити медичні картки призначення засудженим.

3.12. Провести аудит застарілого обладнання та вжити заходів щодо списання.

3.13. Заповнити медичні картки амбулаторних хворих відповідно до вимог наказу МОЗ України від 14.02.2012. №110.

3.14. Утилізувати російськомовні інформаційні стенди в стоматологічному кабінеті.

3.15. Забезпечити укладання цивільно-правових договорів із засудженими особами, які залучаються до робіт в медичній частині.

3.16. Забезпечити висвітлення на інформаційних стендах медичної частини інформації про номери гарячих ліній, адреси Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Офісу Генерального прокурора, Міністерства охорони здоров'я України, ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», центрів з надання безоплатної правової допомоги, тощо.

У ході відвідування групою НПМ встановлено, що значна частина рекомендацій виконана та порушення усунуті. Зокрема, були усунуті російськомовні інформаційні стенди в стоматологічному кабінеті та замінені на стенди українською мовою; розроблено план роботи медичної частини та графік роботи відповідно до вимог; розроблено посадову інструкцією лікаря-терапевта та ознайомлено під підпис з посадовими інструкціями лікаря-психіатра, та фельдшерів; дооформлено медичні картки призначення засудженим; заповнено медичні картки амбулаторних хворих відповідно до вимог; висвітлено на інформаційних стендах необхідні номери гарячих ліній та адреси тощо.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. У порушення частини 1 статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України у камерах-палатах медичної частини порушуються вимоги щодо норми жилої площі на одного засудженого в умовах стаціонару (не менше 5 м²). Так, загальна площа приміщення камери-палати де розташовані 3 ліжка, згідно плану будівлі, складає всього 12 м². Таким чином фактична площа на одну засуджену особу склала 4 м².

2. У медичній частині не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів. Зазначеним пацієнтам не забезпечується соціально-психологічний супровід, когнітивно-поведінкова терапія, профілактика рецидивів, мотиваційне інтерв'ю, групи взаємодопомоги, тощо.

Пацієнти позбавлені можливості отримувати ЗПТ, що порушує їх право на вибір методів лікування відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Разом з тим Європейський комітет з питань запобігання катуванням зазначає, що потрапляння до пенітенціарної установи є можливістю вирішити проблему, пов'язану з наркотиками, і тому важливо, щоб відповідна допомога була запропонована всім зацікавленим особам. Отже, в усіх установах має бути доступне відповідне медичне обслуговування. Допомога, що пропонується таким пацієнтам, повинна бути різноманітною; програми замісної терапії для осіб з наркотичною залежністю повинні поєднуватися зі справжніми психосоціальними та освітніми програмами для осіб з опіоїдною залежністю, які не в змозі припинити вживання наркотиків. Крім того, доступ до програм ЗПТ в установах повинен бути легкодоступним, а керувати ними повинні також пенітенціарні лікарі, які повинні пройти спеціальну підготовку з питань, пов'язаних із вживанням наркотиків (CPT/Inf (2024) 20) пункт 86).

3. Групою НПМ встановлено, що лікар-стоматолог здійснює огляд пацієнтів та надає необхідну медичну допомогу в межах своїх можливостей. Водночас встановлено, що надання стоматологічної допомоги є обмеженим у зв'язку з відсутністю рентгенологічного апарата, що унеможливорює проведення повноцінної діагностики та подальшого лікування зубощелепних патологій. Такий стан справ не забезпечує дотримання права засуджених та ув'язнених на повноцінну медичну допомогу відповідно до національних стандартів охорони здоров'я та міжнародних зобов'язань України у сфері захисту прав людини.

4. У порушення вимог Норми належності постільних речей, спеціального одягу та спеціального взуття (інвентарне майно) для засуджених, які проходять лікування у лікувально-профілактичних закладах, закладах на правах лікувальних та в медичних частинах при установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом МЮУ від 20.02.2012 № 280/5, під час лікування в умовах стаціонару медичної частини засуджені та ув'язнені особи не отримують госпітальне майно (костюм, халат та туфлі госпітальні). Зокрема

засуджені та ув'язнені особи перебувають у стаціонарі у повсякденному одязі, іноді з особистою постільною білизною.

5. У медичній частині не створені належні умови для перебування маломобільних осіб, що є порушенням вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Доступ до приміщень медичної частини ускладнений через відсутність пандусів, підйомників, поручнів, а також через наявність зависоких порогів, які перешкоджають вільному пересуванню. У медичній частині відсутнє універсальне санітарно-гігієнічне приміщення, пристосоване для потреб маломобільних осіб. Такі умови значно ускладнюють доступ до медичної допомоги маломобільних груп населення, порушуючи їхнє право на охорону здоров'я та медичну допомогу.

6. У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених Міністерством внутрішніх справ України 30.12.2014 № 1417 (далі – Правила), приміщення медичної частини не обладнані системами пожежогасіння та пожежної сигналізації.

7. Станом на 01.04.2025 у медичній частині вакантні посади терапевта та інфекціоніста, що не забезпечує належну профілактику, діагностику, лікування та догляд засуджених.

8. На інформаційних стендах медичної частини відсутня інформація та номери гарячих ліній, адреси Офісу Генерального прокурора, Міністерства охорони здоров'я України, Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», координаційних центрів з надання безоплатної правничої допомоги, у зв'язку з чим засуджені позбавлені інформації щодо свого юридичного захисту та звернення у разі порушення їх прав (фото 13).

9. Серед переліку документів, які регламентують діяльність медичної частини, перевірено посадові інструкції працівників. Встановлено, що з посадовою інструкцією не ознайомлена під підпис молодша медична сестра.

10. Під час спілкування із особами, які перебували у стаціонарному відділенні медичної частини та огляді медичних карток хворих групою НІПМ було звернено увагу на порушення права на медичне забезпечення хворого С. Згідно із інформацією у медичній картці хворого, встановлено порушення строку направлення на проходження оцінювання повсякденного функціонування людини.

11. У медичній частині відсутній лазне-пральний комплекс, що порушує вимоги Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом МЮУ 08.06.2012 № 849/5. Ненадання або неналежне надання засудженим лазне-прального обслуговування порушує їхні права на санітарно-гігієнічні умови утримання, що є необхідними для забезпечення нормальних умов життя та підтримки фізичного здоров'я, відповідно до

міжнародних стандартів (Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями) і національного законодавства України.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»:

1. Вжити заходів, в межах повноважень, щодо усунення виявлених порушень права на медичну допомогу засуджених та узятих під варту осіб, які утримуються в Державній установі «Сокирянська виправна колонія № 67».

2. Забезпечити додаткове фінансування медичної частини № 67 філії ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях з метою приведення умов надання медичної допомоги у відповідність до національного законодавства та міжнародних стандартів для осіб, які утримуються в ДУ «Сокирянська виправна колонія № 67».

Філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях:

1. Взяти на контроль усунення недоліків за результатами моніторингового відвідування.

2. Заповнити вакантні посади лікаря-інфекціоніста (0,5 шт. од.) та лікаря-терапевта (0,5 шт. од.).

3. Забезпечити відкриття кабінету замісної підтримувальної терапії для лікування осіб з поведінковими розладами внаслідок вживання психотропних речовин.

4. Забезпечити належне надання стоматологічних послуг, зокрема через облаштування рентгенологічного апарату у кабінеті стоматолога.

Медичній частині № 67 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Чернівецькій, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях:

1. Заповнити вакантні посади лікаря-інфекціоніста (0,5 шт. од.) та лікаря-терапевта (0,5 шт. од.).

2. Ознайомити молодшу медичну сестру під підпис із посадовою інструкцією.

3. Забезпечити висвітлення на інформаційних стендах медичної частини інформації про номери гарячих ліній, адреси Офісу Генерального прокурора, Міністерства охорони здоров'я України, ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», центрів з надання безоплатної правничої допомоги тощо.

4. Забезпечити дотримання правил пожежної безпеки на території медичної частини.

5. Облаштувати приміщення медичної частини відповідно до потреб маломобільних осіб.

6. Облаштувати лазне-пральний комплекс у медичній частині.

7. Забезпечити дотримання стандартів щодо норм площі у камерах-палатах стаціонарного відділення на одного засудженого, ув'язненого.

8. Врегулювати питання стосовно направлення особи С. на проходження оцінювання повсякденного функціонування людини.

9. Забезпечити належною кількістю твердого, а також м'яким інвентарем осіб, які перебувають у стаціонарі медичної частини.

Додаток: фотоматеріали на 3 аркушах.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з
прав людини у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Найменування параметрів, показів		Кількість показів за різними категоріями		Кількість показів, що передаються		Кількість показів, що надходять внаслідок вартості до	
1	2	3	4	5	6	7	8
Місцеві покази							
Начальник медичної частини - лікар	1	1	1	1	1	1	1
Лікар-психіатр	1	1	1	1	1	1	1
Лікар-психолог	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Рентгенолаборант	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Фельдшер	1	1	1	1	1	1	1
Лікар-стоматолог	1	1	1	1	1	1	1
Фельдшер (медична сестра)	1	1	1	1	1	1	1
Ведучий лаборанта	1	1	1	1	1	1	1
Психолог (психіатр)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Лікар-хірург, лікар-уролог, але не менше ніж по 1 показу	—	—	—	0,01	—	—	0,01
лікар-фтизіотерапевт	—	—	—	0,01, але не менше 1 показу	—	—	0,01
лікар-отоларинголог	—	—	—	0,04, але не менше 1 показу	—	—	0,04
лікар-офтальмолог	—	—	—	0,04, але не менше 1 показу	—	—	0,04
лікар-інфекціоніст	—	—	—	0,01, але не менше 1 показу	—	—	0,01
лікар-кардіолог	—	—	—	0,01, але не менше 1 показу	—	—	0,01
лікар-гинеколог	—	—	—	0,01, але не менше 1 показу	—	—	0,01
лікар-рентгенолог	—	—	—	0,01	—	—	0,01
лікар-геріатр	—	—	—	0,01	—	—	0,01
асистент медичної сестри	—	—	—	0,01	—	—	0,01
лікар-стоматолог	—	—	—	1	—	—	1
лікар-стоматолог	—	—	—	2,5	—	—	2,5

Фото 3

Найменування параметрів, показів		Кількість показів за різними категоріями		Кількість показів, що передаються		Кількість показів, що надходять внаслідок вартості до	
1	2	3	4	5	6	7	8
Місцеві покази							
Начальник медичної частини - лікар	1	1	1	1	1	1	1
Лікар-психіатр	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Лікар-психолог	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Рентгенолаборант	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Фельдшер	1	1	1	1	1	1	1
Лікар-стоматолог	1	1	1	1	1	1	1
Фельдшер (медична сестра)	1	1	1	1	1	1	1
Ведучий лаборанта	1	1	1	1	1	1	1
Психолог (психіатр)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Лікар-хірург, лікар-уролог, але не менше ніж по 1 показу	—	—	—	—	—	—	—
лікар-фтизіотерапевт	—	—	—	—	—	—	—
лікар-отоларинголог	—	—	—	—	—	—	—
лікар-офтальмолог	—	—	—	—	—	—	—
лікар-інфекціоніст	—	—	—	—	—	—	—
лікар-кардіолог	—	—	—	—	—	—	—
лікар-гинеколог	—	—	—	—	—	—	—
лікар-рентгенолог	—	—	—	—	—	—	—
лікар-геріатр	—	—	—	—	—	—	—
асистент медичної сестри	—	—	—	—	—	—	—
лікар-стоматолог	—	—	—	—	—	—	—
лікар-стоматолог	—	—	—	—	—	—	—

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

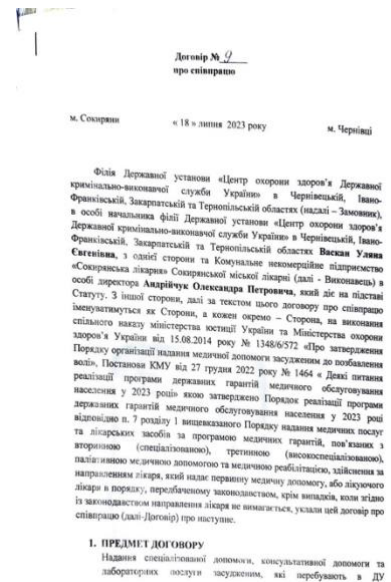

Фото 13

